

dokazovateli, aby nárok na předložení listiny žalobou v řádném řízení ku platnosti přivedl. Soud má v tomto případě stanoviti lhůtu, po jejímž uplynutí na žádost kterékoliv strany se ve hlavním sporu pokračuje a sice bez ohledu na to, jak spor o předložení listiny pokročil (§ 279 nov. s. ř.). Do uplynutí této lhůty spor se staví.

γ) Nalezá-li se listina u veřejného úřadu nebo notáře a nemůže-li dokazovatel sám tuto sobě opatřiti, má soud ku návrhu dokazovatelově úřad neb notáře za vydání listiny dožádati. Než listina soudu dojde, staví se rovněž spor (§ 301 nov. s. ř.).

d) Předsevzetí důkazu.

Dle zásady bezprostřednosti, v novém soudním řádu platící, záleží předsevzetí důkazu v tom, že soud a odpůrce v listinu předloženou (neb jen část její) nahlédnou a ji přečtou. Listiny třeba předložiti v prvopisu; pokud opisy (byť i ověřené) důkaz tvoří, rozhodne soud dle svého volného uvážení (§ 299 nov. s. ř.).

Jakožto výjimku ze zásady bezprostřednosti připouští zákon předsevzetí důkazu listinného soudcem jiným. Nelze-li totiž při ústním řízení prvopis listiny pro značné překážky předložiti, neb je-li jeho předložení pro důležitost listiny neb obavu ztráty nebo poškození její nemožné, může soud k návrhu neb z úřední povinnosti naříditi, aby listina předložena byla soudci, jemuž se to přikáže, aneb jenž se o to požádá. Soud procesný tu ustanoví, které okolnosti mají býti potvrzeny. Soud dožádaný pak ustanoví rok ku předložení listiny, vyrozumí o tom odpůrce a sepíše o jednání při roku protokol, který pak (po případě s opisem neb výtahem z listiny) předloží soudu procesnímu (§ 300 nov. s. ř.).

Listiny právní (v právu poplatkovém).

Listinou právní ve smyslu práva poplatkového rozuměti sluší listinu, která určena jest k tomu, aby proti vydateli tvořila důkaz o tom, co z obsahu jejího jest právně závazným. Rozhodnou náležitostí pojmu listiny právní jest, aby dle úmyslu vydatelova určena byla sloužiti za důkaz o skutečnosti právní. Nelze tudíž pokládati za listiny právní soukromé zápisky, písemná sdělení, vysvědčení atd. Dále vyhledává § 1 popl. z., aby se jednalo o platné jednání soukromoprávní t. j. jednání, kterým dle práva občanského právo založiti, převésti, upevniti nebo zrušiti lze. Aby však každá listina právní obsahovati musila jednání právní, se nevyhledává, nýbrž stačí, je-li účelem listiny, aby byla důkazem proti vydateli po případě plnomocníku jeho (§ 1, A, 3 popl. z., p. s 101, II. popl. z.).

Lze tedy rozeznávati:

1. Listiny právní o jednáních soukromoprávních.
2. Listiny právní obsahující jinaké skutečnosti právně závazné.

Listiny prvního druhu podlehají dílem poplatku stálému, dílem poplatku stupnicovému; stálému poplatku jmenovitě tehda, nedá-li se plnění oceniti, nebo ruší-li se práva a závazky, které jsou necenitelné (p. s. 101 I. B popl. z.). Listiny druhé kategorie nepodlehají nikdy poplatku stupnicovému, nýbrž jen poplatku stálému (p. s. 101 II. b popl. z.). Dokáže-li strana, že právní jednání, k jehož důkazu listina právní určena jest, jest neplatné, pomíjí poplatnost listiny, takže poplatek se z ní nepředepíše, a byl-li zaplacen, vrátí se. Neboť, nepozůstává-li tu vůbec právní jednání, není tu též důkaz o něm, který jest podstatnou náležitostí pojmu listin právních

pod č. 1. uvedených (p. s. 101 II. b. popl. z.). Rovněž nejsou poplatnými listiny právní, které zřídily osoby spící, šílené, opilé nebo které byly zřízeny následkem fysického donucení, neboť v případech těchto nelze vůbec pro nedostatek vůle dotyčných osob mluvit o právním jednání. To platí též o listinách padělaných, ježto padělatel nezřizuje listinu v úmyslu, aby byla tato důkazem proti němu. Naříkatelnost a nežalovatelnost právního jednání poplatnosti listiny se nedotýká.

Listina právní stává se teprve tehdy poplatnou, když byla vydatelem podepsána a je-li více vydatelů, když aspoň jeden z nich listinu podepsal (§ 22 popl. z., p. s. 49 popl. z. násl. spr. s. dv. sb. »Budwinski« č. 6644 z r. 1892, č. 6881 z r. 1892 a č. 7344 z r. 1893). Připojení podpisu na počátku listiny nelze pokládati za »podpis« a rovněž ne přitisknutí razítka.

Listiny notářské viz čl. Notáři.

Lístky honební jsou legitimace ku provozování honitby, úřadem vydané, které na určitou osobu znějí. Bližší předpisy obsahují zákony zemské: pro král. české zák. ze dne 20. srpna 1866 č. 49 z. z.; pro Moravu zák. ze dne 9. ledna 1882 č. 36 z. z.; pro Slezsko zák. ze dne 2. červenské 1877 č. 27 z. z.; pro Dolní Rakousy zák. ze dne 29. pros. 1880 č. 19 z. z.; pro Horní Rakousy nař. míst. ze dne 11. dubna 1852 č. 598 č. 143 z. z.; pro Štýrsko zák. ze dne 27. listopadu 1881 č. 281 z. z.; pro Krajinu zák. ze dne 17. dubna 1884 č. 9 z. z.; pro Istrii zák. ze dne 30. června 1886 č. 12 z. z.

I. Vydávání honebních lístků.

Bez lístku honebního nikdo nesmí honitbu provozovati. Honební lístek platí pouze pro tu zemi korunní a pro tu osobu, pro kterou byl vydán. Lístky honební vydávají se pro majitele nebo pachtýře honitby, pro hosty a personál honební. Ve příčině poslednějích obsahuje honební zákon pro král. české ustanovení, že služební personál, pod přísahu vzatý, který je ustanoven ku dohledu a ku výkonu honu, nemá obdržeti honební lístky, nýbrž honební certifikáty. Honební lístky vydávají se jen na rok. Zákon zemský pro markrabství moravské má speciální ustanovení, že se mohou vydávati také honební lístky na 3 léta. Z pravidla mají se vydati honební lístky pouze osobám spolehlivým, od nichž lze očekávati, že zbraně nezneužijí. Většina zem. zákonů, jakož i z. z. pro král. české ustanovují, že nesmí se honební lístky vydati nezletilým, choromyslným, dále osobám k opilství náchylným a dělníkům, kteří z denní neb týdenní mzdy živi jsou a konečně oněm, kdož nevykážou se pasem zbrojním. Aktivní důstojníci vojenští, jsou-li ve vojenské uniformě, nepotřebují na honbě kromě lístku honebního další legitimace. Osobám, které potrestány byly pro zločin proti bezpečnosti osoby nebo majetku, pro přestupek ze ziskuchtivosti aneb konečně pro přečin proti bezpečnosti života, může vydán býti lístek honební teprve po uplynutí jisté doby.

II. Orgány.

Honební lístky vydávají političtí úřadové, v král. českém okresní výbor, v Praze a Liberci městská rada, ve Slezsku ve městech se zvláštním statutem úřad purkmistrovský. Zdráhá-li se úřad honební lístek vydati, má strana právo stěžovati sobě k úřadu zemskému a ve třetí instanci ku ministerstvu vnitra. V Čechách je druhou a poslední instancí zemský výbor.